

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 19. novembar 2024.godine

RTS- Lekari Instituta za majku i dete prvi put samostalno izveli Rosovu proceduru i spasli malog Demira

BLIC- Ovi virusi lome decu, roditelji zovu i Hitnu, **SIMPTOMI SU UZNEMIRUJUĆI:** Ova 3 znaka su alarm da deca moraju hitno kod lekara

N1- Evropska unija pozvana da hitno deluje zbog prekomerne upotrebe antibiotika i drugih lekova

Lekari Instituta za majku i dete prvi put samostalno izveli Rosovu proceduru i spasli malog Demira

Dvadeset dana posle intervencije koja mu je spasla život, petogodišnji Demir iz Tuzle danas je iz Instituta za majku i dete otpušten kući. Zbog urođene srčane mane i bakterijske infekcije, životno ugrožen, prebačen je hitno u Beograd. Lekari Instituta su tokom noći prvi put samostalno izveli takozvanu Rosovu proceduru, koja mu je spasila život.

Petogodišnji Demir iz Tuzle ima veliki osmeh na licu jer konačno se vraća kući. Teški dani su iza njega. Posle mnogo dana neizvesnosti i brige, konačno je bezbrižna i njegova majka.

„Ovde smo se hvatali za zadnju slamku spasa, ali nekako, lekari su nam ulivali nadu i poverenje, nekako smo znali da će sve to na kraju da bude super. Od srca želim da se zahvalim profesoru Vukomanoviću, doktorki Stajević, cjeljoj ekipi lekara, tehničarima, svima na stručnosti, znanju i brznoj reakciji, a posebnu zahvalnost dugujem dr Dizdareviću jer je zahvaljujući njegovoj hrabrosti što je prihvatio takav rizik i izvršio takvu intervenciju, zahvaljujući svima njima, naše dete je sada živo“, kaže Selma Arifović, majka dečaka.

Demir je sve vreme posle operacije, pored sebe imao Supermena i Čejisa iz Patrolnih šapa, ali pored njega su stalno bile i medicinske sestre.

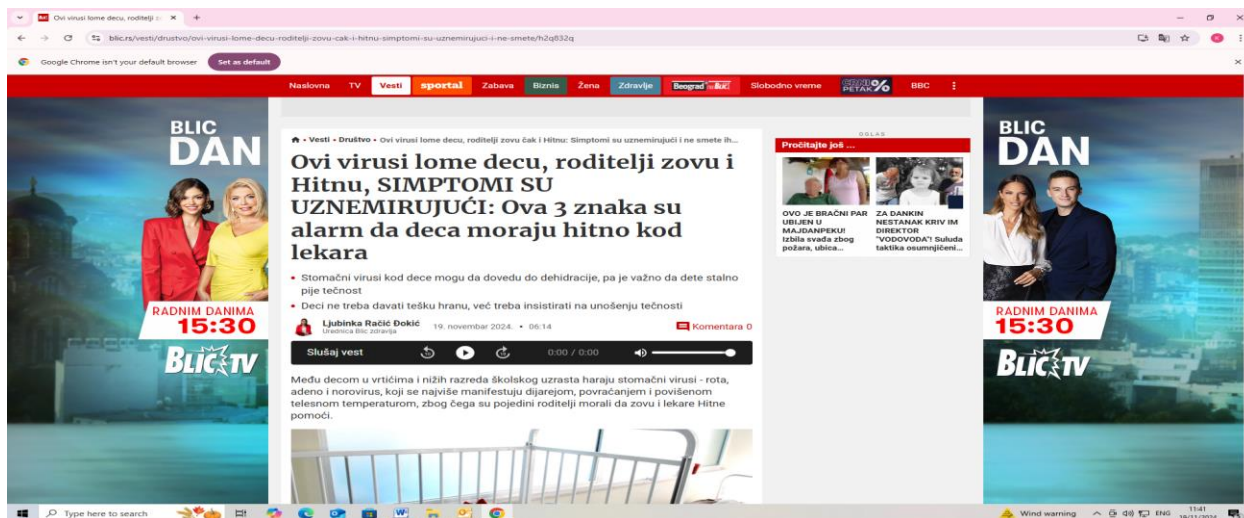
„On je sve to sa njima prošao sa osmehom na licu, jer su mu davale podršku, vetar u leđa – Bravo. Hrabar si. Bravo, ti si junak“, priča Selma.

Tim lekara Instituta za majku i dete je u specifičnim okolnostima i u najtežoj mogućoj situaciji, uradio takozvanu Rosovu proceduru, koju su te noći uradili i prvi put.

„Ovo je najbolji mogući epilog jedne priče koja je počela time da su kolege iz Tuzle pozvale nas kao referentnu ustanovu u koju imaju najviše poverenja u regionu. To je bilo, tako je i ostalo. Organizovanje ekipe koja je to uradila od ponoći do jutra“, objašnjava prof. dr Vladislav Vukomanović, direktor Instituta za zdravstvenu zaštitu majke i deteta „Dr Vukan Čupić“.

„Rosova procedura je komplikovana, podrazumeva da mi obolelu plućnu aortu presađujemo na aortno mesto, što je lako reći, ali teško je to učiniti. Mi svi imamo svoju decu kod kuće, ali imamo i ovu decu, oni su svi naša deca, mi se nekako vežemo se za njih, naročito kada su priče filmske, kao što je ova. Taj osećaj kada vidimo da zdravi odlaze kući je ono što nas tera da radimo ovaj posao“, istakao je Ivan Dizdarević, kardiohirurg Instituta za majku i dete.

Videli smo koje crtane junake i heroje voli Demir, ali, zbog hrabrosti koju je on pokazao, njegov lekar mu je danas obećao da će kada bude došao na kontrolu otići u Zoološki vrt da vidi pingvine.

Ovi virusi lome decu, roditelji zovu i Hitnu, SIMPTOMI SU UZNEMIRUJUĆI: Ova 3 znaka su alarm da deca moraju hitno kod lekara

Stomačni virusi kod dece mogu da dovedu do dehidracije, pa je važno da dete stalno pije tečnost

Deci ne treba davati tešku hranu, već treba insistirati na unošenju tečnosti

Među decom u vrtićima i nižih razreda školskog uzrasta haraju stomačni virusi - rota, adeno i norovirus, koji se najviše manifestuju dijarejom, povraćanjem i povišenom telesnom temperaturom, zbog čega su pojedini roditelji morali da zovu i lekare Hitne pomoći.

Kako je "Blic" već objavio, u noći između nedelje i ponedjeljka, Hitna pomoć u Beogradu je imala pet pedijatrijskih poziva, a kako smo nezvanično saznali, roditelji su zvali zbog povišene telesne temperature i dijareje.

Pedijatar Saša Milićević objašnjava za "Blic" da među decom vladaju dosta stomačni virusi - rotavirus, adenovirus i norovirus, ali da ima i dosta "običnih" respiratornih infekcija, koje se manifestuju kao i stomačni virusi.

- Rota, adeno i norovirus izazivaju dijareju, povraćanje i loše opšte stanje dece, ali treba imati u vidu da i obični respiratorni virusi, koji napadaju organe za disanje, nekad mogu da daju dijareju, čak i povraćanje - objašnjava dr Milićević.

Opasnost od dehidracije

Stomačni virusi su, podseća naš sagovornik, kod dece mnogo izraženiji nego kod odraslih, a opasni su jer kod mališana mogu da dovedu do dehidracije.

- Uglavnom se javljaju kod dece u kolektivu, u vrtići i školi. Kod dece povraćanje i dijareja uvek vodi ka dehidraciji, i to je ono što je opasno kada su ona u pitanju, dok je kod odraslih to veoma retko - kaže Milićević.

Prema njegovim rečima, upravo zbog toga, najvažnije je da se detetu stalno, ali pomalo daje tečnost, a izbor treba da budu čaj od nane ili od kamilice, kao i elektroliti:

- Povraćanjem i dijarejom se gube elektroliti, a kada se oni gube, to može da bude jako nezgodno, zbog čega je neophodno da se oni daju deci. Preparati koji u sebi sadrže rastvorene elektrolite se mogu kupiti u bilo kojoj apoteci.

(Ne) moraš da jedeš kad si bolestan

Nasuprot tečnosti, na hrani, kada su deca u ovakvom stanju, ne treba roditelji da insistiraju.

- U takvom stanju deca ne mogu da jedu. Umesto na hrani, treba insistirati na unošenju tečnosti. Ono pravilo stari da mora da se jede kad si bolestan, ne važi. Ako mu se i daje da jede, to treba da bude laka hrana - savetuje dr Milićević.

Febrilnost odnosno povišena telesna temperatura kod stomačnih virusa obično ne prelazi 38,5 stepeni, a sagovornik "Blic" kaže da detetu može da se da lek za njeno snižavanje. Kako ističe, najbolje je da to bude lek iz grupe paracetamola, koji najmanje nadražuju stomak.

- Antibiotik ne treba davati jer su uzroci ovakvih tegoba, uglavnom, virusi, a retko kad bakterije. Dete treba da miruje, a ne treba da ide u vrtić, školu... Takvo dete treba da bude izopšteno iz kolektiva, najpre zbog sebe, ali i zbog druge dece - podseća pedijatar Saša Milićević.

Tri znaka da dete treba odvesti lekaru

Kako kaže dr Milićević, dete treba odvesti kod lekara ako:

je malaksalo

ako odbija tečnost

ako je lošeg opšteg stanja

Inače, Agencija za zdravstvenu bezbednost Ujedinjenog Kraljevstva (UKHSA) prošle nedelje je upozorila da je norovirus, poznat kao "zimski stomačna buba", koji izaziva stomačne probleme, u Velikoj Britaniji daleko virulentniji ove sezone u odnosu na prethodne.

Agencija je primetila da je porast broja slučajeva u velikoj meri izazvan varijantom poznatom kao GII.17, sojem koji je dobio nadimak kawasaki, jer je prvi put otkriven u japanskom gradu 2014. godine.

Najugroženiji stari i deca

Stomačna buba obično prolazi u roku od dva do tri dana.

Bez obzira na to, pacijentima, koji pored stomačnih problema, mogu da osećaju i bolove u rukama i nogama, savetuje se da ostanu kod kuće do 48 sati nakon što simptomi prestanu.

U retkim situacijama, neki ljudi moraju da budu hospitalizovani, a uglavnom su to starije osobe i deca, koji su najugroženiji.

Osoba zaražena norovirusom može da ima slične simptome kao zaraženi sa COVID-19.

mučnina

dijareja

povraćanje

groznica

glavobolja

bolovi u rukama i nogama

drhtavica

Kako se širi norovirus

Norovirus se širi na nekoliko načina:

bliskim kontaktom sa nekim ko je zaražen

dodirivanje površina ili predmeta koji imaju virus na sebi, a zatim dodirivanjem usta

konzumiranje hrane kojom je rukovao neko sa norovirusom

Kada je reč o adenovirusima, radi se o DNK virusima, iz porodice Adenoviridae. Kod dece najčešće izazivaju zapaljenja gornjih disajnih puteva, ali neretko i:

donje disajne puteve

digestivni trakt

limfne čvorove

mokraćne organe

oči

Do sada je otkriveno najmanje 47 serotipova virusa, a najčešći su virusi tipa 4 i 7, koji uzrokuju akutne infekcije gornjih disajnih puteva.

Adenovirusi se šire kapljičnim putem, prljavim rukama, zaraženim predmetima. Ovim virusima pogoduju zatvoreni prostori i visoka temperatura. Zbog toga su posebno podložne infekciji osobe koje borave u zatvorenim prostorijama, koje se greju i neredovno provetravaju.

Prema podacima Gradskog zavoda za javno zdravlje, osobe koje imaju jak imunitet prolaze bez simptoma, ali su zarazne i pomažu širenju infekcije.

Period inkubacije iznosi oko 7 dana.

Simptomi adenovirusa

Bolest se najčešće manifestuje:

povišenom telesnom temperaturom - traje do 5 dana

curenjem iz nosa

grebanjem u grlu

suzenjem i pečenjem očiju

kašljem - u početku je suv, a zatim nadražajan, i može da traje desetak dana

kijanjem

Rotavirus nalik točku

Rotavirusi su RNK virusi koji pripadaju porodici Reoviridae. Ovaj virus je dobio ime "rotavirus" zbog karakterističnog izgleda nalik na točak kada se gleda pod elektronskim mikroskopom.

Postoji devet grupa virusa, od kojih grupa A izaziva više od 90 odsto rotavirusnih infekcija kod ljudi.

Rezervoar je čovek, a put prenošenja je feko-oralni uz mogući kontakti ili respiratorni mehanizam prenošenja. Ovi virusi se mogu naći i u kontaminiranoj vodi.

Period inkubacije iznosi od 24 do 72 sata, period zaraznosti traje u toku akutne faze bolesti i kasnije, dok traje izlučivanje virusa, a simptomi od 4 do 6 dana.

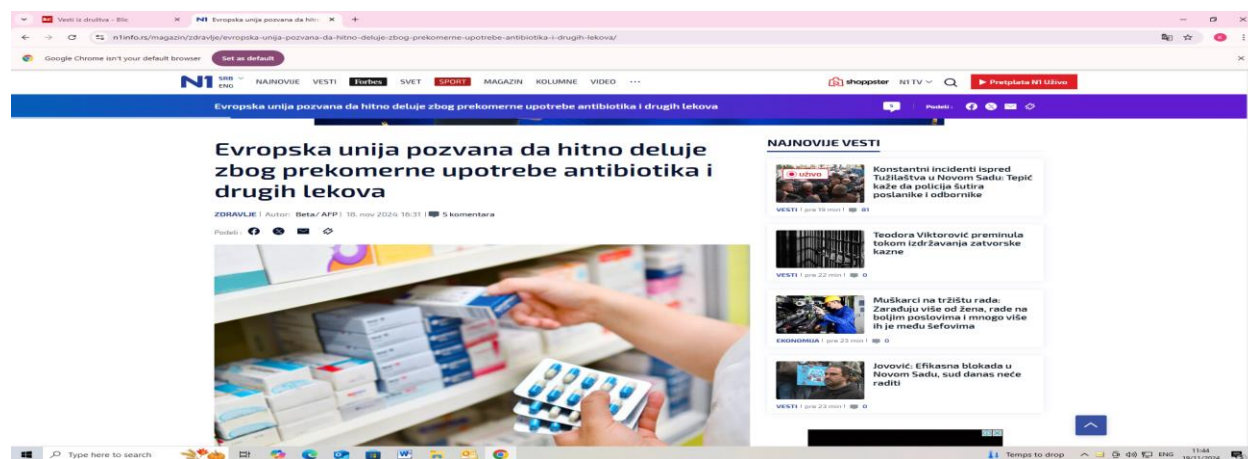
Deca se inficiraju rotavirusima u toku prve 2, 3 godine života, a vrhunac incidence kliničkog obolevanja je u starosnoj grupi od 6 do 24 meseca.

U većini slučajeva, infekcija rotavirusima je asimptomatska, posebno često kod dece mlađe od 3 meseca, jer su ona još uvek zaštićena majčinim antitelima.

Simptomi rotavirusa

Kod simptomatske infekcije, bolest počinje naglo, sa povišenom temperaturom, malaksalošću, povraćanjem, obilnim vodenim stolicama i grčevima u stomaku.

U odnosu na druge crevne infekcije dečijeg doba, povraćanje i prolivi su znatno učestaliji, pa postoji mogućnost razvoja teške dehidracije i razvoja šoknog stanja.

Evropska unija pozvana da hitno deluje zbog prekomerne upotrebe antibiotika i drugih lekova

Evropska unija treba da preduzme hitne i odlučne mere u borbi protiv otpornosti na antimikrobna sredstva, ocenio je danas Evropski centar za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC).

„Između 2019. i 2023. upotreba antibiotika u Evropskoj uniji porasla je jedan odsto, udaljavajući se od cilja smanjenja za 20 odsto“ što je preporuka EU, napisao je danas u saopštenju evropski centar.

Otpornost na antimikrobna sredstva – uključujući antibiotike, antivirusne, antifungalne i antiparazitske lekove koji se koriste za lečenje infekcija ljudi, predstavlja pretnju za javno zdravlje, i posebno za pacijente u bolnicama, naglasio je ECDC.

Daje primer infekcija bakterijom „Klebsiela pneumoniae“ čija učestalost je porasla za 60 odsto između 2019. i 2023. godine i za koju ima vrlo malo raspoloživih terapijskih opcija za lečenje pacijenata.

„Radi ostvarenja ciljeva EU do 2030. godine potreban je ujedinen i hitan odgovor u celoj EU da bi se sprečilo da otpornost na antimikrobna sredstva dovede u pitanje zdravstvenu negu“, napisao je Centar.

„Takav odgovor je neophodan da bi se zaštitili pacijenti i očuvala efikasnost antibiotika za buduće generacije“, rekla je direktorka ECDC Pamela Rendi-Vagner.

Centar preporučuje delovanje u tri pravca: prevencija i kontrola infekcija posebno poboljšanjem higijene ruku, obazriva upotrebu antimikrobnih sredstava i razvoj novih takvih sredstava.

ECDC ističe da je potrebno davati više informacija o tome, sprovoditi kampanje obaveštavanja javnosti i sprečavati nepotrebno korišćenje tih sredstava.